

Ressurser for å behandle 22. juli i naturfag

Unni Eikeseth, Universitetslektor NTNU, Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap, Institutt for lærerutdanning

Bombekjemikalier og andre farlige kjemiske stoffer:

Elever skal gjennom naturfaget få kunnskap om faremerking av kjemikalier, og hvordan kjemikalier skal oppbevares og håndteres. I fortsettelse av dette kan elever diskutere hvilken allmenn naturvitenskapelig kunnskap og hvilke regler samfunnet bør ha for oppbevaring og salg av kjemikalier for å unngå at farlige kjemikalier kommer i hendene på terrorister eller mennesker med kriminelle hensikter.

Nettressurser:

- Om faremerking av kjemikalier: Miljødirektoratet har laget den interaktive ressursen Hannas hus for læring om merking av farlige kjemikalier: <http://www.hannashus.no/>
- Regulering av bombekjemikalier. På nettsidene til regjeringen, regjeringen.no, kan man finne lovregulering for bombekjemikalier: <https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2010/juni/regulering-av-bombekjemikalier/id2433268/>
- Kjemivåpenkonvensjonen setter et totalforbud mot kjemiske våpen, og skal også bidra til at farlige stoffer ikke kommer på avveie slik at de kan brukes til å lage kjemiske våpen: <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/Nedrustning/Kjemivaapenkonvensjonen>
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap utgir risikoanalyser av katastrofale hendelser som kan ramme det norske samfunnet og som vi bør være forberedt på å møte, deriblant terrorangrep i by: <https://www.dsb.no/rapporter-og-evalueringer/analyser-av-krisescenarioer-2019/>

Teknologisk overvåkning for bekjempelse av terror:

Teknologisk utvikling gjør det i teorien mulig å avsløre potensielle terrorister gjennom f.eks. masseovervåkning av internett. Elever kan utforske hva slags teknologi som benyttes til innsamling og behandling av data. De kan også diskutere hvor grensene for en slik overvåkning skal gå.

Nettressurser:

- Teknologirådet (www.teknologiradet.no) et uavhengig, offentlig organ som gir råd til Stortinget og regjeringen om ny teknologi. På nettsidene deres kan man finne rapporter om tema som overvåkning og kunstig intelligens, deriblant ansiktsgjenkjenning: <https://teknologiradet.no/publication/saken-forklart-kunstig-intelligens/>

<https://teknologiradet.no/publication/ansikts-gjenkjenning-og-personvern/>

<https://teknologiradet.no/slik-blir-du-overvaket-2/>

- Datatilsynet (www.datatilsynet.no/) er både tilsyn og ombud, og skal føre kontroll med personvernregelverket og medvirke til at enkeltpersoner ikke blir krenket gjennom bruk av opplysninger som kan knyttes til dem. På nettsidene deres kan man lese om f.eks. kunstig intelligens og terrorbekjempelse i lys av personvern:

<https://www.datatilsynet.no/globalassets/global/dokumenter-pdf/er-skjema-ol/rettigheter-og-plikter/rapporter/rapport-om-ki-og-personvern.pdf>

<https://www.datatilsynet.no/personvern-pa-ulike-omrader/politi-justis/terrorbekjempelse-og-regelverksutvikling/>

- På IKT-bloggen til Tekna (www.tekna.no) kan man finne videoer og forklaringer om hva kunstig intelligens er og hvordan det kan brukes:

<https://www.tekna.no/fag-og-nettverk/IKT/ikt-bloggen/forklarbar-kunstig-intelligens/>

- Engelskspråklige juniorleksikon som Britannica kids og Kiddle har gode forklaringer på begreper som kunstig intelligens og overvåkning:

<https://kids.britannica.com/kids/article/artificial-intelligence/390648>

https://kids.kiddle.co/Artificial_intelligence

<https://kids.kiddle.co/Surveillance>